

Sygn. akt : II AKa 10/10

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lutego 2010 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący	SSA Wojciech Kopczyński
Sędziowie	SSA Jolanta Śpiechowicz SSA Alicja Bochenek (spr.)
Protokolant	Agnieszka Przewoźnik

przy udziale Prokuratora Prok. Apel. Andrzeja Jużkowa

po rozpoznaniu w dniu 18 lutego 2010 r. sprawy

wnioskodawcy **R. R.**

- o odszkodowanie za internowanie -

na skutek apelacji prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 29 października 2009 r.

sygn. akt. XXI Ko 22/09

- zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, iż na mocy art. 17§1 pkt 7 kpk w zw. z art. 8 ustęp 3 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. Nr 34, poz. 149, ze zm.) umarza postępowanie w sprawie z wniosku R. R. o odszkodowanie za internowanie,
- kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt II AKa 10/10

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 października 2009 roku Sąd Okręgowy w Katowicach w sprawie z wniosku R. R. o odszkodowanie za internowanie na podstawie art. 316 § 1 k.p.c., art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c., art. 8 ust. 1 oraz art. 13 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. Nr 34, poz. 149, ze zm.) odrzucił wniosek i kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa.

Apelację od wyroku złożył Prokurator Prokuratury Okręgowej, zaskarżając wyrok w części dotyczącej podstawy prawnej orzeczenia i zarzucając mu:

- obrazę przepisów postępowania karnego to jest art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. mogącą mieć wpływ na treść orzeczenia, a polegającą na pominięciu tego przepisu i odrzuceniu wniosku R. R. o odszkodowanie i zadośćuczynienie z tytułu internowania na podstawie art. 316 § 1 k.p.c., art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c., art. 8 ust. 1 oraz art. 13 ustawy z 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. Nr 34, poz. 149, ze zm.) podczas, gdy postępowanie karne powinno być umorzony na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.

W uzasadnieniu apelacji Prokurator wskazał, że zgodnie z przepisem art. 8 ust. 3 cyt. ustawy w postępowaniu o odszkodowanie mają odpowiednie zastosowanie przepisy rozdziału 58 kodeksu postępowania karnego. Art. 558 k.p.k. stanowi natomiast, że w sprawach o odszkodowanie za niesłuszne skazanie przepisy kodeksu postępowania cywilnego stosuje się tylko w kwestiach nie uregulowanych w kodeksie postępowania karnego. Wobec powyższego, w przypadku stwierdzenia ujemnej przesłanki procesowej określonej w art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. ten właśnie przepis powinien być w ocenie prokuratora podstawą rozstrzygnięcia. Skarżący wskazał dodatkowo, że zastosowanie przepisów k.p.c. może wywołać istotne konsekwencje prawne w toku ewentualnych dalszych czynności jakie strony mogą podejmować w sprawie, czyli zwyczajnych i nadzwyczajnych środków odwoławczych.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę wyroku w punkcie 1 poprzez przyjęcie za podstawę umorzenia postępowania przepisu art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora jest zasadna, a tym samym spowodować musiała zmianę zaskarżonego wyroku poprzez umorzenie postępowania w sprawie z wniosku R. R. o odszkodowanie za internowanie na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.

w zw. z art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. Nr 34, poz. 149, ze zm.)

Tym samym, Sąd Apelacyjny nie podzielił argumentacji Sądu Okręgowego zawartej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, w której wywodził, że ujemna przesłanka procesowa postępowania w postaci tzw. powagi rzeczy osądzonej (art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.) nie może odnosić się do kwestii rozstrzyganych w postępowaniu odszkodowawczym unormowanym w kodeksie postępowania karnego, bowiem przepisy tam zawarte dotyczą jedynie tego, co jest postawą przedmiotu postępowania karnego w jego głównym nurcie, czyli czynu zabronionego jako przestępstwa, będącego podstawą do rozstrzyganej tu kwestii odpowiedzialności karnej sprawy tego czynu, a zatem w przedmiotowej sprawie należało odnieść się do przepisów kodeksu postępowania cywilnego.

Bezsprzecznym pozostaje, że Sąd Okręgowy w Katowicach rozpoznawał wniosek R. R. o odszkodowanie i zadośćuczynienie za internowanie go w okresie stanu wojennego, w sytuacji, gdy wyrokiem z dnia 12 marca 2009 roku – sygn. akt

II Ko 255/08 Sąd Okręgowy w Krośnie z tego tytułu zasądził już na rzecz tegoż wnioskodawcy kwotę 25.000 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku.

Zauważyć należy, że w podobnej sprawie wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 30 czerwca 2008 r. – sygn. akt WA 22/08, a zaprezentowany tam pogląd w pełni podzielał Sąd. W wyżej przytoczonym orzeczeniu, Sąd Najwyższy stwierdził, że „w sytuacji, gdy w obrocie prawnym aktualnie

funkcjonują prawomocne orzeczenia sądowe zasądzające określone kwoty odszkodowania i zadośćuczynienia na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. Nr 34, poz. 149, ze zm.) obejmujące swoim zakresem cały okres niesłusznego pozbawienia wolności, ponowne złożenie wniosku o odszkodowanie i zadośćuczynienie na podstawie przepisów wyżej wskazanej ustawy przez osobę uprawnioną powoduje stan wystąpienia ujemnej przesłanki procesowej uniemożliwiającej prowadzenie postępowania w postaci tzw. powagi rzeczy osądzonej określonej w art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.” (OSNwSK 2008/1/1369).

Zatem, wbrew wywodom zawartym w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, przepis art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. znajduje odpowiednie zastosowanie na gruncie ustawy

z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, poprzez art. 558 k.p.k.. Ponieważ przepis art. 558 k.p.k. jest jedynie przepisem „odsyłającym”, sam jako taki nie może stanowić podstawy rozstrzygnięcia. Podstawę tę stanowi natomiast – w sytuacji procesowej z jaką mamy do czynienia w niniejszej sprawie – przepis art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. w zw. z art. 8 ust. 3 ustawy z dnia

23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego

(Dz. U. Nr 34, poz. 149, ze zm.) i to na mocy tych przepisów, z uwagi na wystąpienie negatywnej przesłanki procesowej w postaci „powagi rzeczy osądzonej” postępowanie należało umorzyć.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należy, że Sąd Okręgowy błędnie odstąpił od stosowania przepisu art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. w sytuacji stwierdzenia negatywnej przesłanki procesowej, jaka nastąpiła z uwagi na wydany wcześniej wobec wnioskodawcy R. R. przez Sąd Okręgowy w Krośnie wyrok z dnia 12 marca 2009 roku – sygn. akt II Ko 255/08, mocą którego zasądzona została na rzecz tegoż wnioskodawcy kwota 25.000 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku z tytułu odszkodowania i zadośćuczynienia za internowanie go w okresie stanu wojennego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny zmienił wyrok Sądu Okręgowego

w Katowicach poprzez umorzenie postępowania w sprawie z wniosku R. R. o odszkodowanie za internowanie na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. w zw.

z art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. Nr 34, poz. 149, ze zm.) - uznając apelację prokuratora za zasadną.